

Collecties

Wouter van den Eijkel

Technologie, nieuwe media en globalisering

In de rubriek *De Keuze van* vergelijken verzamelaars kunst regelmatig met een vakantie, een vakantie in je hoofd. Een uitspraak waar ik me wel in kan vinden. Net als een vakantie heeft kunst een aangenaam tempo en kan het je rust geven en inspireren. Maar om culturele verschillen te ervaren en te doorgronden, zal je langer van huis moeten gaan dan twee of drie weken in de zomer.

Wie bijvoorbeeld langere tijd in Duitsland doorbrengt, komt er langzaam achter dat het land zich niet als West-Europees land beschouwt, maar Midden-Europees, en dat de houding ten aanzien van technologische vooruitgang een ander vertrekpunt heeft dan het onze. Waar wij ons nu bekommeren om de almacht van de techreuzen, was *Datenschutz* bij onze oosterburen al een thema lang voordat *Big Brother* voor het eerst op televisie was.

Kunst heeft het vermogen om deze dieperliggende culturele verschillen en waardenpatronen over te brengen, want ik was deze vergezichten allang weer vergeten toen ik tussen de eerste en tweede lockdown de overzichtstentoonstelling van het werk van Nam Jun Paik bezocht in het Stedelijk Museum.

Paik was de eerste kunstenaar die de rol van massamedia en vroege vormen van globalisering analyseerde en daarbij volop gebruikmaakte van de mogelijkheden die nieuwe technologie bood. Zo werkte Paik eind jaren 60 al met closed-circuit camera's om de relatie tussen kijker en het bekeken te illustreren en maakte hij een vrolijke familie van robots, elke generatie opgebouwd uit een nieuwer medium.

Waar in het Westen technologische vooruitgang wordt vergezeld door een discours over privacy en medisch-ethische implicaties, vormt technologie bij Paik geen bedreiging voor de mens. Dat blijkt wel uit het werk *TV Garden* (1974-1977) waarin een bed van varens en televisies een harmonieus geheel vormden. Paik zag geen tegenstelling tussen natuur en technologie. Een enorm cultureel verschil. Een verschil dat meteen ook onze eigen veronderstellingen ten aanzien van technologische blootlegt.

In deze collectie aandacht voor 5 kunstenaars die in de voetsporen treden van Nam Jun Paik en reflecteren op nieuwe media en technologie.

Niels Post

1 Media items • 10 Beschikbare kunstwerken

1 shows • 0 Highlights • 0 Aanbevelingen

Het aantal erfenissen waarvan me een deel is aangeboden voor een kleine tegenprestatie is eindeloos. Jarenlang kreeg ik dagelijks verzoeken van volslagen onbekenden. Vaak in kreupel Engels. Herkenbaar? Spam, ongewenste e-mail, is de keerzijde van gratis communicatiemiddelen voor iedereen. Je kan niet alleen iedereen overal ter wereld aanschrijven, je kan ook iedereen ter wereld oplichten, waar je je ook bevindt.

Voor Niels Post vormen de vaak wonderlijke verzoeken en adviezen een bron van inspiratie. Post figuurzaagt de teksten en plaatst ze onder andere in de openbare ruimte. Waardoor de teksten een nieuwe betekenis krijgen en op een vrolijke manier aanzetten tot nadenken.

(Galerie: NL = US Art)

Constant Dullaart

7 Media items • 7 Beschikbare kunstwerken

5 shows • 1 Highlights • 3 Aanbevelingen

Veel aan dit werk van de Nederlandse kunstenaar Constant Dullaart is niet van zijn hand. Het beeld is computer gegenereerd en Dullaart liet het schilderen in de omgeving van Shenzhen, China. En dat is precies waar dit waar *Sliding Door* over gaat: het uitbesteden van een oordeel en een voorkeur aan een computer.

Dullaart heeft een uitmuntend oog voor de ethische implicaties die de zogeheten neural networks met zich meebrengen. Toen *Sliding Door* gemaakt werd in 2017, konden deze netwerken op basis van andere foto's beelden herkennen waarop een schuifdeur voorkwam en vervolgens zelf een tamelijk naïef beeld voorstellen dat het gemiddelde is van al die beelden. Nu leidt dat bij een beeld van een schuifdeur niet meteen tot een schokkende verschuiving van de betekenis die wij als mensen eraan toekennen. Maar stel je zoekt op kerstdiner en krijgt een genereerd beeld van een ruziënd gezelschap. Wordt dat dan de betekenis van Kerst?

(Galerie: Upstream Gallery)

Daniel Arsham

8 Media items • 2 Beschikbare kunstwerken

1 shows • 4 Highlights • 0 Aanbevelingen

Hoe snel technologie verandert, kan je eenvoudig nagaan. Trek een willekeurige bureaula open en de kans is groot dat je naast je oude smartphone (die je bewaart voor noodgevallen die zich nooit voordoen), een iPod, een minidisc of een oude Gameboy vindt, en als je echt nooit iets weggooit zelfs een walkman. Stuk voor stuk dragers van onze popcultuur en iconen van onze consumptiemaatschappij. De snelheid waarmee deze voortraast, is ook het uitgangspunt voor de Amerikaanse kunstenaar Daniel Arsham. Hij neemt de positie in van een archeoloog uit de toekomst die iconen uit een ver verleden opgraaft en de geschiedenis tastbaar maakt.

(Galerie: Galerie Ron Mandos)

Willem Harbers

2 Media items • 17 Beschikbare kunstwerken
6 shows • 2 Highlights • 2 Aanbevelingen

Machines en technologie staan voor functionaliteit, efficiëntie en vooruitgang. Maar niets aan de machines van Willem Harbers lijkt functioneel of efficiënt. De vraag is of Harbers' machines wel een functie hebben gehad en of ze het wel doen.

Dat is ook de vraag die Harbers stelt in zijn huidige show *A future now past*. Daarin lijkt hij als een archeoloog uit de verre toekomst te werk te zijn gegaan. Een archeoloog die aan de hand van verre van volledige informatie verbanden moest leggen. Vandaar dat werk van Harbers tegelijk archaisch en futuristisch aandoet. Die vervreemding maakt het mogelijk om met een frisse blik naar onze op efficiëntie en functionaliteit ingerichte maatschappij te kijken.

(Galerie: Franzis Engels)

Elias Sime

3 Media items • 6 Beschikbare kunstwerken

1 shows • 0 Highlights • 0 Aanbevelingen

Technologie en globalisering gaan hand in hand. Computers en gadgets worden ontworpen in het Westen, geproduceerd in China en verkocht over de hele wereld. Minder bekend is dat die globalisering ook een globale afvalstroom met zich meebrengt. Verouderde elektronica uit Europa wordt en masse verscheept naar plekken in Oost-Afrika voor verdere verwerking.

De Ethiopische kunstenaar Elias Sime kaart de keerzijde van de weinig duurzame en snel verouderende technologie aan. In Addis Abeba kocht hij een groot aantal oude toetsenboren op een markt voor oude elektronica. Die verwerkte hij met traditionele technieken op een uiterst duurzame manier in de sculptuur *Concave Triangle*. Door gebruik te maken van een universele vormtaal, lijkt Sime de globale omvang en samenhang van het probleem te onderstrepen.

(Galerie: GRIMM)